

Buitengewoon (2)
Buitengewone bestaanszekerheid

- Lezing: Psalm 16

Een stil gebed van David.

Behoed mij, God, ik schuil bij U.

Ik zeg tot de HEER: 'U bent mijn Heer,
mijn geluk, niemand gaat U te boven.'
Maar tot de goden in dit land,
de machten die ik zo liefhad, zeg ik:
'Wie u volgt, wacht veel verdriet.'
Ik pleng voor hen geen bloed meer,
niet langer ligt hun naam op mijn lippen.

HEER, mijn enig bezit, mijn levensbeker,
U houdt mijn lot in handen.
Een lieflijk land is voor mij uitgemeten,
ik ben verrukt van wat mij is toebedeeld.

Ik prijs de HEER die mij inzicht geeft,
zelfs in de nacht spreekt mijn geweten.
Steeds houd ik de HEER voor ogen,
met Hem aan mijn zijde wankel ik niet.

Daarom verheugt zich mijn hart en juicht mijn ziel,
mijn lichaam voelt zich veilig en beschut.
U levert mij niet over aan het dodenrijk
en laat uw trouwe dienaar het graf niet zien.
U wijst mij de weg van het leven:
overvloedige vreugde in uw nabijheid,
voor altijd een lieflijke plek aan uw zijde.

Preek

Lieve mensen, vandaag staan we stil bij ons thema

Slide:

BuitenGewoon

bijzonder gewoon van binnen naar buiten
van buiten naar binnen gewoon bijzonder

Elke keer als het er over gaat zal ik er een woord aan toevoegen en dat verkennen. En dan zullen we kijken hoe we die beweging, die in de zin er onder zit, hoe we die beweging kunnen vormgeven.

Vandaag is het deelthema:

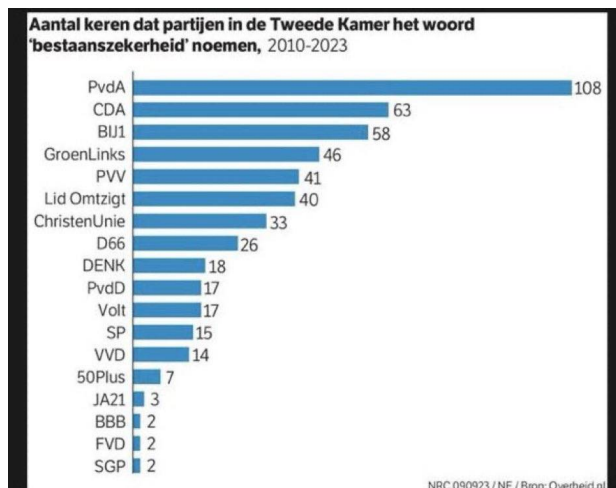
Slide: Buitengewone bestaanszekerheid

Bestaanszekerheid. Daar gaat het echt heel vaak over, de laatste tijd. Het kwam in de troonrede naar voren. De koning zei:

Slide: Wie van buiten naar de Nederlandse samenleving kijkt, ziet op het eerste gezicht een aantrekkelijk land met goede voorzieningen en een sterke economie, ingebed in krachtige internationale structuren die beschermen en welvaart brengen. Maar achter dat positieve beeld gaat de permanente opdracht schuil om te blijven werken aan kansengelijkheid, bestaanszekerheid en perspectief.

Maar niet alleen in de troonrede. Ook in allerlei verkiezingsprogramma's. Bestaanszekerheid. Er werd zelfs door het NRC geturfd hoe vaak het woord in debatten genoemd is in de voorbije jaren.

Slide:

Het is natuurlijk de vraag hoeveel zo'n staafdiagram zegt. Misschien zijn de bovensten niet zo vindingrijk als het gaat om woordkeus. Maar ja, vergis je niet. Het komt zelfs voor in onze grondwet. Artikel 20 zegt:

Slide: De bestaanszekerheid der bevolking en spreiding van welvaart zijn voorwerp van zorg der overheid.

Bestaanszekerheid is dus hét thema van vandaag en de komende maanden. In ieder geval in ons land. Maar wat bedoelen we daar dan mee? Wat bedoelen politici er mee? Nou, het gaat over voldoende geld om te leven, een dak boven ons hoofd, toegang tot gezondheidszorg en gelijke kansen. De basale mensenrechten in een notendop.

En hier zien we een kans voor de kerken. Want wat de overheid bestaanszekerheid noemt. Dat zou ik willen noemen: 'gewone bestaanszekerheid'. En daar kunnen kerken een rol in spelen. Kijk bijvoorbeeld naar de Pauluskerk. En ook naar onze diaconie. Stichting present. Maar ook zorg voor onze naaste in allerlei opzichten. Er gebeurt prachtig werk. En zo is buiten en binnen verbonden.

Maar het mooie is: God heeft een veel mooier en dieper begrip van bestaanszekerheid. Jezus zegt bijvoorbeeld in Johannes 10, het verhaal over de goede herder, het volgende:

Slide: ... Ik ben gekomen om hun het leven te geven in al zijn volheid. Ik ben de goede herder. (Johannes 10: 10b-11a)

Niet maar onderdak, genoeg geld, goede zorg en gelijke kansen. Nee, veel meer wil Jezus je bieden! Buitengewone bestaanszekerheid. Daarvoor moet je niet bij de politiek zijn. Daar heeft de kerk veel meer kaas van gegeten.

In een prachtige column in het NRC schrijft Stephan Sanders het volgende:

Slide: Maar kun je bestaanszekerheid garanderen? Er zijn de al te bekende obstakels als ziekte en dood, zo evident, dat het bijna flauw is ze te noemen, maar helemaal vergeten kun je dat soort zaken niet.
Met bestaanszekerheid ligt het gevaar op de loer te veel te beloven.
(...)
bestaanszekerheid is eerder een gebed dan een politieke belofte. Een waardig gebed, maar het hoort niet in de politiek.

En daarom zijn we nu bij een gebed van David. Een prachtige psalm. We zingen hem regelmatig, vooral in de versie van Psalmen voor nu. Een lied dat recht in je hart landt. Dat precies het verlangen raakt dat ieder mens heeft. Het verlangen naar bestaanszekerheid.

Ik wil alle delen bijlangs gaan

Slide: Een stil gebed van David.

Behoed mij, God, ik schuil bij U.

Ik zeg tot de HEER: 'U bent mijn Heer,
mijn geluk, niemand gaat U te boven.'
Maar tot de goden in dit land,
de machten die ik zo liefhad, zeg ik:
'Wie u volgt, wacht veel verdriet.'
Ik pleng voor hen geen bloed meer,
niet langer ligt hun naam op mijn lippen.

Je geluk vinden in de HEER. Hoe doe je dat? Nou, allereerst beseffen wat Hij voor jou gedaan heeft. Doordrongen zijn van zijn grootheid. En dan je eigen bestaan daarnaast leggen. Én dan beseffen: toch horen we bij elkaar. God heeft zich aan mij verbonden. Hij rekent mij niet af op wat fout gaat of mijn kleinmenselijke gedoetjes. Mijn leven is voor Hem waardevol. Bij Hem kan ik schuilen.

Maar dan nog. Is de HEER mijn geluk? Wat mij helpt zijn de zinnen daarna. David heeft het over afgoden. Deze week was bij Lubach een item over gokverslaving. Als voorbeeld. Afgoden zuigen je leeg. Psalmen voor nu zingt: *de mensen hebben andere idolen en wringen zich voor hen in honderd bochten*. Al je energie. En ze isoleren je ook. En juist dát besef helpt mij om mijn geluk in God te vinden.

Want de HEER zet je juist in verbinding. Omdat je niet afhankelijk bent van jouw inspanning en jouw ego wordt je op het spoor van anderen gezet. Niet ten koste van anderen je plek veroveren. Gewoon niet nodig. God is een God van sociale cohesie. Oog voor de zwakkeren, die het net als jij ook niet zelf redden. Samen leven. Zien en gezien worden. Dat zijn kernwaarden die ik bij God, bij Jezus zo tof vind. En juist daar is schreeuwend behoefte aan.

Als het gaat om bestaanszekerheid. Dan zie ik toch vooral de nood aan 'gezien worden'. Volwaardig zijn in de ogen van anderen. Geen nummer. Geen product. Geen dossier. Maar mens. En daar is God heel goed in. In God mijn geluk vinden, dat is voor mij vooral: wat wij als mensen van Jezus anderen te bieden hebben. Schuilplaats bieden en vinden. Geen macht, maar juist zachte krachten. Dat hebben we als kerk te over.

Slide: HEER, mijn enig bezit, mijn levensbeker,
U houdt mijn lot in handen.
Een lieflijk land is voor mij uitgemeten,
ik ben verrukt van wat mij is toebedeeld.

David leert ons ook te kijken naar wat er wél is. Nederlanders staan bekend als ontevreden. Maar ook in het hier en nu zorgt God. Kijk, David had ook niet een en al voorspoed. Daar staan we de komende tijd ook nog bij stil. Maar hij weet dat hij veilig is in Gods handen.

Dat gevoel van veiligheid. Och, wat zou ik dat graag met iedereen willen delen. God is betrokken op je leven en wijst je een weg. Hij heeft je geluk voor ogen en dat niet maar voor even. Echte vrijheid en ruimte. Te midden van de gehaastheid en de overweldiging van de maatschappij wil God je oog geven voor het mooie en lieflijke. En dat jouw toekomst in zijn handen is. Dat gevoel. Dat geloof. We mogen het leven in deze stad. Dat mensen zich afvragen: hoe komt het toch dat jij je niet gek laat maken? Dat komt door onze buitengewone bestaanszekerheid. Ik val niet uit zijn hand.

Slide: Ik prijs de HEER die mij inzicht geeft,
zelfs in de nacht spreekt mijn geweten.
Steeds houd ik de HEER voor ogen,
met Hem aan mijn zijde wankel ik niet.

's Nachts kun je onrustig woelen. Als zorgen je kwellen. Dromen kunnen nachtmerries zijn. Onzekerheid over de dag die komt. En dat gaat soms heel diep. Je kunt in je bestaanszekerheid worden aangetast. Er zijn mensen in onze stad die niet weten of ze morgen eten zullen hebben. Die 's nachts buiten moeten slapen. Die hun kinderen zonder ontbijt naar school moeten laten gaan. Ook onder ons hier zijn er zorgen om gezondheid, om kinderen, om dingen die je meestorst.

God gunt je zo graag rust. Hij vertelt in zijn woord dat het goed komt. Hij belooft dat Hij je niet loslaat. In onrustige nachten is dat wat mij helpt. Zoals een visje-poster zegt: geen schaapjes tellen, maar een gesprek met de herder. Het helpt. Mij in ieder geval wel. Ook als ik dan nog niet meteen inslaap word ik rustiger. Hij laat niet los. Hij weet van mijn bestaan en omarmt mijn leven.

Slide: Daarom verheugt zich mijn hart en juicht mijn ziel,
mijn lichaam voelt zich veilig en beschermt.
U levert mij niet over aan het dodenrijk
en laat uw trouwe dienaar het graf niet zien.
U wijst mij de weg van het leven:
overvloedige vreugde in uw nabijheid,
voor altijd een lieflijke plek aan uw zijde.

Wat Stephan Sanders schrijft over de overheid en bestaanszekerheid is heel raak. Uiteindelijk is ultieme bestaanszekerheid niet te bieden. Alleen te bidden. En ik zie dat het meest als ik iemand mag begraven. Natuurlijk is er verdriet en pijn. Gemis en rouw. En die gaan ook niet zomaar weg. Daar is ruimte voor en oog. We hoeven al het leed dat we meemaken en zien niet weg te poetsen.

Tegelijk is er die grote bestaanszekerheid. Die ik op begrafenissen altijd wel zie. Zodra God ter sprake komt. Zoals Hij ook in de levens van die mensen er was. Ja, dan is er toch een gloed van hoop. Dan mag je weten dat je bestaan niet eindigt. Zelfs dan wijst God jou de weg van het leven.

Door alle twijfel en onzekerheid heen, die ons ook vaak parten speelt. Door al die gevoelens heen breekt dan het licht door van Gods zachte aanwezigheid. Komt er ruimte en richting. En rust. We leven in het tijdperk van Jezus, die de dood overwon. Zijn koninkrijk is overal zichtbaar. Ook in jouw en mijn leven. Daar putten we uit. Voor onszelf. En dat vloeit over. Mijn God, u vult mijn bord, u vult mijn beker. Zo vol, dat we over hebben. Zodat we die buitengewone bestaanszekerheid ook kunnen delen met ieder die we tegenkomen.

Amen